

Fitnesss24Seven
Box 2022
220 20 Lund

Beslut efter tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204) av Fitness24Seven

Datainspektionens beslut

Datainspektionen avslutar ärendet.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektionen har genom klagomål uppmärksammats på att Fitness24Sevens kunder använder biometriska uppgifter, fingeravtryck, för att öppna dörrar till gymmets lokaler vid vissa tider på dygnet.

Datainspektionen har inlett tillsyn mot Fitness24seven. Vid inspektion av företaget den 29 augusti 2007 framkom följande:

Fitness24Seven driver dygnet-runt-öppna gym. Under vissa tider på dygnet är anläggningarna obemannade. Det är vid dessa tillfällen viktigt att obehöriga personer inte kan ta sig in i lokalerna. Detta upplevs som särskilt viktigt av kvinnor som besöker anläggningarna ensamma på nätterna. För att komma in på en låst anläggning måste kunden ha ett särskilt passerkort, ett s.k. medlemskort.

Medlemskortet innehåller uppgifter om medlemmens fingeravtryck. Uppgiften finns registrerad på ett Myfare-chip. På kortet finns en liten antenn som kommunicerar med en motsvarande antenn på en kortavläsare. Kortavläsaren har upp till tio centimeters räckvidd.

För att låsa upp dörren måste medlemmen dra sitt medlemskort genom kortläsaren samtidigt som han eller hon låter läsa av sitt fingeravtryck i kortavläsaren. Om fingeravtrycken stämmer överrens öppnas dörren. Kort- och fingeravläsningen kan sägas fungera som en ”dubbelnyckel”. Uppgifterna loggas inte.

Av detta följer att fingeravtrycket endast registreras på själva medlemskortet. Fingeravtrycket finns således inte registrerat i bolagets kundregister. Däremot registreras uppgift om inpasseringar i bolagets kundregister. De uppgifter som registreras är namn, uppgift om personen kommit in, tidpunkt för inpassering och vilken anläggning som besökts. Uppgift om inpassering bevaras i högst ett dygn. Kundregistret innehåller även uppgift om personnummer och ett porträttfoto.

Systemet levereras av Precise Biometrics. Systemet används i samtliga av Fitness24Sevens anläggningar. Precise Biometrics utför service på kortläsaren.

Information om att fingeravtryck registreras lämnas i ansökningsblankett som blivande kunder måste fylla i. Kunderna lämnar sitt samtycke till registreringen genom att signera ett separat godkännande.

När kundförhållandet upphör avaktiveras medlemskortet. Kunden avgör själv vad som ska göras med det avaktiverade kortet.

Skäl för beslutet

Gäller personuppgiftslagens bestämmelser för behandlingen av fingeravtryck?

Personuppgiftslagen gäller för sådan behandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatiserad. Definitionen av personuppgifter är all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet.

De fingeravtryck som automatiskt behandlas av Fitness24Seven är personuppgifter, varför personuppgiftslagens bestämmelser måste följas.

Ska de s.k. hanteringsreglerna i personuppgiftslagen tillämpas?

Vilka regler i personuppgiftslagen som måste tillämpas beror på hur uppgifterna hanteras. Ska uppgifterna ingå i en påtagligt strukturerad samling av personuppgifter såsom i en databas eller ett ärendehanteringssystem måste i princip alla regler i personuppgiftslagen beaktas. Är det däremot fråga om behandling av personuppgifter i ostrukturerat material, t.ex. uppgifter i löpande text eller uppgifter i ljud- eller bildupptagningar utan koppling till en registerstruktur behöver man inte tillämpa alla regler i personuppgiftslagen (5 a § första stycket personuppgiftslagen). Sådan ostrukturerad behandling får dock inte utföras om den innebär en kränkning av registrerades personliga integritet. Lagens bestämmelser om säkerhetsåtgärder vid behandling av personuppgifter måste dessutom tillämpas. Bedömningen av vad som ingår i en strukturerad samling av personuppgifter ska göras utifrån det behandlade materialets helhet.

Fitness24Sevens behandling av fingeravtryck är separerade från den övriga registreringen av kunden t.ex. kundregister. Fingeravtrycken lagras endast på kundens medlemskort och ingår inte eller är avsedda att ingå i en registerstruk-

tur. Det innebär enligt Datainspektionen att behandlingen av fingeravtryck inte kan anses vara strukturerad i den mening som avses i 5 a §. Avgörande för om behandlingen av fingeravtryck är tillåten enligt personuppgiftslagen är således om den kan anses som kränkande eller inte.

Är Fitness24Sevens behandling av fingeravtryck kränkande enligt personuppgiftslagen?

En behandling av personuppgifter i s.k. ostrukturerat material får, enligt 5 a § 2 st. personuppgiftslagen, inte utföras om den innebär en kränkning av den registrerades personliga integritet.

I förarbetena till ändringen i personuppgiftslagen (prop. 2005/2006:173 s. 27) har uppgetts bl.a. följande:

”Som utgångspunkt för bedömningen av om en behandling av personuppgifter innebär en kränkning av den registrerades personliga integritet kan tas bestämmelserna om grundläggande krav i 9 § och om när behandling av personuppgifter är tillåten i 10 § personuppgiftslagen. Har dessa bestämmelser följts, trots att de i och för sig inte är tillämpliga på behandlingen, kan behandlingen inte betraktas som en kränkning. Det kan i vissa fall även gälla om behandlingen omfattat känsliga personuppgifter. Över huvud taget bör graden av känslighet hos de personuppgifter som behandlas vara bara en faktor bland flera som bör beaktas vid en samlad bedömning
[...]

Bedömningen av vad som är en kränkning skall alltså inte göras schablonartat enbart utifrån vilka uppgifter som behandlas utan måste även ta sin utgångspunkt i t.ex. vilket sammanhang uppgifterna förekommer, för vilket syfte de behandlas, vilken spridning de har fått eller har riskerat att få samt vad behandlingen kan leda till”.

Behandling av biometriska uppgifter, t.ex. fingeravtryck, innebär generellt sett ett intrång i den enskildes personliga integritet. Detta intrång måste vara proportionellt till ändamålet och de effekter som behandlingen medför. I annat fall är den kränkande i den mening som avses i 5 a § 2 st. personuppgiftslagen.

Datainspektionen har en restriktiv syn på behandlingen av biometriska uppgifter i syfte att autentisera personer. Detta gäller särskilt om uppgifterna behandlas i vardagliga situationer. Normalt borde ett sådant ändamål kunna tillgodoses genom andra åtgärder t.ex. andra typer av inpasseringskontroller som inte innebär ett lika stort intrång i den personliga integriteten. Om uppgifterna används inte bara till att autentisera utan även till att identifiera personer ställs ännu högre krav för att behandlingen ska anses proportionerlig.

En annan faktor att beakta är risken för att de biometriska uppgifterna används för andra ändamål eller risken för andra typer av missbruk. Den arbetsgrupp

som inrättats enligt artikel 29 i dataskyddsdirektivet (den s.k. artikel 29-gruppen), och som är EU:s oberoende rådgivande instans för dataskydd och skydd av privatlivet, har antagit ett arbetsdokument om biometri som syftar till att bidra till en effektiv och enhetlig tillämpning av de nationella bestämmelserna om dataskydd inom EU (12168/02/SV WP 80). 29-gruppen har i detta dokument uttalat bl.a. följande om riskbedömningen:

När det gäller behörighetskontroller (autentisering/verifiering) är det arbetsgruppens uppfattning att biometriska system [...] knutna till fysiska drag som lämnar spår men inte lagrar uppgifter som innehas av någon annan än den person som berörs (det vill säga att uppgifterna lagras inte i utrustningen för behörighetskontroll eller lagras i en central databas) medför en lägre risk för skyddet av individens grundläggande fri- och rättigheter. Flera datainspektioner stödjer denna åsikt och anser att biometrisk information inte bör lagras i en databas, utan uteslutande i utrustning som endast användaren har tillgång till, såsom ett smartkort, en mobiltelefon eller ett bankkort.

[...]

Det är allmänt accepterat att risken för utnyttjande av biometriska uppgifter från fysiska spår som omedvetet efterlämnas av individer (till exempel fingeravtryck) för oförenliga ändamål är relativt liten, om uppgifterna inte lagras i centrala databaser utan innehas av individen själv och är oåtkomliga för tredje person.

Datainspektionen har samma uppfattning som arbetsgruppen dvs. om uppgifterna, som i detta fall, lagras enbart på det kort som kunden själv förfogar över, är risken lägre jämfört med om uppgifterna lagras i en central databas.

En annan viktig faktor i bedömning av om behandlingen ska anses som kränkande är om den sker med stöd av ett samtycke. För att ett samtycke ska vara giltigt krävs att det utgör en frivillig, särskild och otvetydig viljeyttring från den registrerade efter att han eller hon fått information om behandlingen.

Ändamålet med Fitness24Sevens behandling av fingeravtryck är att förhindra att obehöriga tar sig in i lokalerna under de tider som anläggningarna är obemannade. Fingeravtrycken används endast för autentisering och inte för att identifiera kunder. Informationen om fingeravtrycket är lagrat på kundens medlemskort och inte i en central databas. Fitness24Seven har därför inte tillgång till den biometriska informationen. När kunden tecknar ett medlemskap får han eller hon särskilt godkänna att fingeravtryck används för inpassering under vissa tider. Behandlingen sker således med kundernas samtycke.

Sammantaget finner Datainspektionen att ändamålet med behandlingen av fingeravtryck, den valda tekniska lösningen, att behandlingen sker med kundernas samtycke och att det inte är fråga om att identifiera kunderna utan behandlingen sker enbart för autentisering gör att behandlingen inte kan anses som kränkande i den mening som avses i 5 a § 2 st. personuppgiftslagen.

Detta beslut har - efter hörande av Datainspektionens styrelse - fattats av generaldirektören Göran Gräslund i närvaro av chefsjuristen Leif Lindgren, teamledaren Catharina Fernquist samt juristen Jonas Agnvall, föredragande.

Göran Gräslund

Jonas Agnvall

Kopia till:

Fitness24Sevens anläggning på Västra kanalgatan 5 i Malmö